

Deputasjon for Helse-og Sosialkomiteen i bystyret i Oslo 2019

Først vil vi takke for at man nå arbeider med normtall også for jordmødre, med ca 100 gravide pr 100% jordmorstilling, i Oslobudsjettet for 2020-23 og stillingene som har kommet til de siste årene, det er en god begynnelse.

Den norske jordmorforeningen ønsker å sette fokus på det faktum at det ennå er behov for flere faste jordmorstillinger i de aller fleste bydelene for å kunne oppfylle kravene fra Helsedirektoratet «Nasjonal faglig retningslinje Svangerskapsomsorgen» og «Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen» som begge er basert på krav i lov eller forskrift.

Med bakgrunn i den nye Svangerskapsretningslinjen fra Helsedirektoratet av 9.mai 2019 ønsker vi å sette fokus på jordmors forebyggende arbeid i forhold til jordmors mulighet til tidlig kontakt med kvinnene allerede i uke 6-8 i graviditeten der man kan ta opp livsstil, livssituasjon og generelt helse for å kunne hjelpe kvinnen. Vi hjelper derigjennom også fosteret, til et bedre liv der det er snakk om vold i nære relasjoner og livsstilsendringer som kan være essensielle i forhold til at et barn skal kunne få den best mulige starten på livet.

Ref: Byrådssak 147/18 «SVANGERSKAPS- OG BARSELOMSORGEN I HELSESTASJONSTJENESTEN - STYRKING AV JORDMORTILBUDET I BYDELENE»

1. **Det er en sterk anbefaling i de nye retningslinjene** at kvinner skal få time hos jordmor (eller fastlege) innen en uke etter at de har tatt kontakt. Det er ikke gjennomførbart i de fleste bydelene i dag.
2. **Den første jordmortimen skal foregå i uke 6-8 i graviditeten**, det er ikke mulig pr i dag i de aller fleste bydelene. Man mister her muligheten til tidlig forebygging i graviditeten. Som jordmødre skal vi komme tidlig inn i graviditeten og skape en tillitsrelasjon med den gravide. Denne tilliten gjør at vi også kan hjelpe kvinnen hvis hun har det vanskelig i sine nære relasjoner som vold eller sosial kontroll, dette gjelder i alle sosiale lag og uansett etnisitet og bosted. LEON prinsippet om hjelp på lavest mulig nivå.
3. **Barselvisitt av jordmor ytes kun til utsatte grupper og førstegangsfødende i dag.** Ifølge de nasjonalfaglige retningslinjene skal alle nybakte familier få et slikt besøk. Det er essensielt i forhold til å kunne observere mor/barn relasjonen tidlig og kunne gi riktig hjelp og henvise videre til andre faggrupper der det trengs. Jordmødre er nyttige for å etablere ammingen bedre for de som sliter med ammingen. Helseforetakene ønsker å legge ned ammepoliklinikkene for å spare penger, dette igjen øker behovet for besøk av jordmor etter fødselen også for flergangsfødende.
4. **Midlertidige stillinger:** I juni samlet vi tallene for fødsler og jordmorstillinger i bydelene, tall som kan ha endret seg til nå, men som gir en pekepinn. Man ser at en del bydeler har jordmødre på midlertidige stillinger, slik at tallene kan se bedre ut enn det de reelt sett er. Faste stillinger: 59,3 i tillegg til 6,4 midlertidige stillinger. Man ser at det er vanskelig å rekruttere jordmødre til midlertidige stillinger og det er også vanskelig å gi en kontinuitet i tilbudet til de gravide og nybakte familiene når man benytter midlertidige stillinger. Et eksempel på dette er en jordmor som ble ansatt i 100% midlertidig stilling. Hun bygget opp fulle lister og jobbet med dette i

noen måneder, for så å få beskjed om at det ikke fantes flere penger. Hun måtte da ta kontakt med alle på sin liste og si beklager, det er ikke tilbud til dere lenger her på denne helsestasjonen. Det tragiske var at når hun hadde ringt rundt og fått seg ny jobb, så hadde bydelen funnet nye penger til nytt prosjekt, men da var det altså for sent. Praksis som dette gir et veldig dårlig tilbud til gravide, et dårlig rykte til bydelen og en uholdbar situasjon for en jordmors jobbsituasjon. Det er få jordmødre som vil ta sjansen på så ustabile forhold over lengre tid. Det vil også virke inn på pensjonspoeng og personlig økonomi.

Vennlig hilsen Den norske jordmorforening Oslo/Akershus lokallag
Ingebjørg Coward
Anette Huitfeldt
Siri von Krogh

Kilder:

- **Fra Oslobudsjettet 2020-2023: Et jordmorsårsverk i svangerskaps- og barselomsorgen skal kunne gi en god og individuell omsorg til om lag 100 kvinner før og etter fødsel**

Det fødes i snitt ca. 10 000 barn i Oslo hvert år. Byrådet mener at en god og forsvarlig svangerskaps- og barselomsorg er et av de viktigste folkehelseiltakene i Oslo. Kvinners fysiske og psykiske reaksjoner på svangerskapet kan si mye om kvinnens fremtidige helse og barnets utvikling. Kvinner har rett til å velge om hun ønsker å motta omsorg fra jordmor ved helsestasjonen eller fra fastlegen under svangerskapet. En individuell og differensiert omsorg er nødvendig da kvinner møter tjenesten med ulike forutsetninger. Gjennom basisprogrammet for friske gravide tilbys 8 konsultasjoner, men ved behov skal det tilbys ekstra oppfølging. Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell og reproduktiv helse og dårlige norskkunnskaper vil kunne ha et utvidet oppfølgingsbehov eller mer tid under basiskonsultasjonene.

- Byrådssak 147/18 «SVANGERSKAPS- OG BARSELOMSORGEN I HELSESTASJONSTJENESTEN - STYRKING AV JORDMORTILBUDET I BYDELENE»
- Helsedirektoratets retningslinjer for svangerskapsomsorgen: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsomsorgen>
- Helsedirektoratets retningslinjer for barselomsorgen: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/barselomsorgen>